

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Gaspar Alvarez Lucio

*Eibar, Gipuzkoa
(1918-2012)*

Aurkibidea

Biografia

Aita Gallartatik etorri zen Eibarrera lanera. Umetatik Eibarko giroa zuzenean ezagutu zuen eta ekonomia eta politika arloan garai gogorrak etorri zirenean berak parte hartze zuzena izan zuen. 14 urterekin, Secretario de los Pioneros Rojos izendatu zuten eta geroago Juventud Roja-ko kide ere izan zen. 1934ko urriko iraultza eta 1936ko Gerra Zibileko urte latzak ere gertutik bizi izan zituen.

Zintak

AB-124

- **Proiektua:** Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 1999-09-06
- **Iraupena:** 91 min
- **Euskarria:** Hi8
- **Kodifikatzailea:** Sarasua Aranberri, Asier

AB-125

- **Proiektua:** Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 1999-09-14
- **Iraupena:** 46 min
- **Euskarria:** Hi8
- **Kodifikatzailea:** Gisasola, Jaione

AB-126

- **Proiektua:** Egoibarra - Eibartarren Ahotan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Alberdi Bilbao, Itziar - Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 1999-09-14
- **Iraupena:** 46 min
- **Euskarria:** Hi8
- **Kodifikatzailea:** Gisasola, Jaione

Pasarteak

1. "Tokian" jolasean

- **Erref:** AB-124/003
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:02:24. **Bukatu:** 00:03:39

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Umetan txanponekin "tokian" jolasean nola aritzen ziren kontatzen du. Udaletxeko paretetan markak omen daude gaur egun oraindik. Aguazila atzetik ibiltzen zitzaien.

2. 11 urterekin "rekadista" moduan hasi zen

- **Erref:** AB-124/004
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:03:39. **Bukatu:** 00:05:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:

11 urterekin etorri zen Eibarrera. Segituan hasi zen "rekadista" moduan lanean. Hala ere, adinagatik ezin zuenez legez lanean jardun, ikuskatzailearengandik ihesi ibiltzen zela kontatzen du. Lanerako baldintza eta soldatari buruzko kontuak.

3. Bolborarekin jolasten zuten umetan

- **Erref:** AB-124/008
- **Iraupena:** 0:03:24. **Hasi:** 00:14:32. **Bukatu:** 00:17:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Gallartan, leherkarien hondakinekin jolasten zuten umetan. Bolbora hondarrak bildu, metxa jarri eta eskuzko bonbak sortzen zituzten jolasteko. Eibarren ere, piper-potoekin "mortero" leherkariak egiten zituzten umeek jolaserako .

4. Arragueta kaleko "kunbua"

- **Erref:** AB-124/009
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:17:56. **Bukatu:** 00:20:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak

Laburpena:

Arraguetan (Barakaldo kalea) bizi izan zen. Nolakoa zen deskribatzen du. Erreka eta "Kunbua" (presa) zeuden bertan.

5. Lau sagardotegi egon ziren Eibarren

- **Erref:** AB-124/010
- **Iraupena:** 0:03:07. **Hasi:** 00:20:11. **Bukatu:** 00:23:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak

Laburpena:

Lau sagardotegi egon ziren Eibarren: "Buru" sagardotegia, Aranarena; Txontan; Barakaldon eta Maltzagan. Fundizioa ere bertan zegoen.

6. Gallartako meategiari buruzko azalpenak

- **Erref:** AB-124/014
- **Iraupena:** 0:03:35. **Hasi:** 00:29:13. **Bukatu:** 00:32:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Meatzariak

Laburpena:

<p>Gallartako meategiaren funtzionamenduari buruzko azalpenak. 30eko hamarkadan ingelesek prozesua automatizatu zutela kontatzen du. Euria egiten zuen egunetan ez zen lanik egiten, ondorioz ez zen kobratzen.</p>

7. "Furia roja" futbol txapelketetan epaile lanetan

- **Erref:** AB-124/020
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 00:51:25. **Bukatu:** 00:54:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Pilota
- Aisia » Kirola » Futbola
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:

Jolasean zein "rekadista" lanetan, kalean pasatzen zuen egun osoa umetan. Club Deportivok "Furia Roja" futbol txapelketak antolatzen zituen Txantxa-Zelain. Sporting, Eibarres, Aurrera, Hamaikagazte... (6 ekipo). Arbitro lanetan aritzen zen Gaspar futbol-arautegia eskuan zuela. Gerora udaletxeak antolatuko zituen kirol ekintzak.

8. 14 urte zituenetik politikan buru-belarri

- **Erref:** AB-124/023
- **Iraupena:** 0:04:17. **Hasi:** 01:03:53. **Bukatu:** 01:08:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Politika » Jarrera politikoak

Laburpena:

Egunkariak eta propaganda banatzen ibiltzen ziren gaztetan. Garaiko hainbat egunkari/aldizkari aipatzen ditu: "La voz del trabajo", (UGT eta sozialistena); "Euskadi Roja" (komunistena); "FE" (Falange Española); "El Debate", (Gil Robles-ena). 14 urte zituenerako buru-belarri zebilen politikan anaiak eraginda ziurrenik.

9. Lan-baldintzak Errepublika garaian

- **Erref:** AB-124/025
- **Iraupena:** 0:04:08. **Hasi:** 01:14:00. **Bukatu:** 01:18:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

16 urterekin UGT sindikatuko kide zen. Lan-baldintzak asko hobetu ziren Errepublika garaian: 7 opor egun, asteko 44 lanordu, etab. Andrazkoen botoa emateko eskubidea ere Errepublika garaian lortu zen.

10. Eskopetagintza; lanbidea ikasten

- **Erref:** AB-124/026
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 01:18:08. **Bukatu:** 01:21:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Prozesuari buruzko azalpen eta bitxikeriak. Zenbat irabazten zuen. Eskopetagileek egiten zuten lehenengo eskopeta, norberarentzat izaten zela kontatzen du.

11. Langileen baldintzak hobetzen

- **Erref:** AB-125/001
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:02:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Osasun-zentroak

Laburpena:

<p>Gasparrek lan egiten zuen enpresan izandako lan-baldintza berriak eta hobekuntzei buruz hitz egiten du. Hala ere, oraindik zer hobetu asko zegoela dio. Eibarren, beste herri askotan ez bezala, "Socorros Mutuos de artesanos" elkarteak zegoen, besteak beste, langileei osasun-zerbitzuak eskaintzeko .</p>

12. Sindikatuak indarrean

- **Erref:** AB-125/004
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:03:49. **Bukatu:** 00:04:52

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

UGT sindikatuko kideak ziren Gasparren lankide gehienak. Bestelako sindikatuak ere bazeuden Eibarren.

13. Sindikatuan gaztetatik

- **Erref:** AB-125/006
- **Iraupena:** 0:03:52. **Hasi:** 00:04:59. **Bukatu:** 00:08:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Hamabost urterekin apuntatu zen Gaspar UGT sindikatuan. Derrigorrezkoa zen sindikatuan apuntatuta egotea. Gipuzkoako sindikatu indartsuenetakoa omen zen hura. Alfako lantegian izandako esku-hartzea kontatzen du.

14. Gaez ikasten

- **Erref:** AB-125/007
- **Iraupena:** 0:04:42. **Hasi:** 00:08:51. **Bukatu:** 00:13:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

<p>Gau-eskolan hartu zituen eskolak, baina alde batera utzi zuen politikan sartu zenean. Armeria eskolara joaten zen eta marrazketa, matematika eta bestelakoak ikasten zituzten. Irakasle eta ikasgaiez hitz egiten du. Mutilak bakarrik ibiltzen ziren gau-eskolan eta gazteez gain ikasle zaharragoak ere egoten ziren.</p>

15. Kalean denbora librean

- **Erref:** AB-125/009
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:14:00. **Bukatu:** 00:15:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

<p>Denbora librean politikan aritzen zen Gaspar. Bere alderdiko egunkariak saltzen ere denbora asko pasatzen zuen. Untzagan soka saltoan eta kioskoan erromerian ibiltzen ziren.</p>

16. Kirol desberdinen jarraitzaile

- **Erref:** AB-125/010
- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:15:21. **Bukatu:** 00:17:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola
- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:

<p>Futbolean ibiltzen ziren koadrilan eta jaietan mendira joateko ohitura izaten zuten. Boxeorako afizio handia ere bazegoen Eibarren. </p>

17. Gazteak futbol txapelketetan

- **Erref:** AB-125/011
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 00:17:37. **Bukatu:** 00:20:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Futbola

Laburpena:

Futbol txapelketak antolatzen ziren Txantxa Zelain eta Gaspar arbitro lanetan egoten zen. Talde desberdin asko zeuden Eibarren eta herritik kanpo ere jolasten zuten."Furia Roja" taldea sozialista eta komunista gazteek osatutako taldea zen.

18. Gaztetatik politikan

- **Erref:** AB-125/012
- **Iraupena:** 0:04:49. **Hasi:** 00:20:21. **Bukatu:** 00:25:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Sozialistak

Laburpena:

Politikan familia guztia ibili izan zen eta anaia eta bera aitak sartu zituen. "Pioneros Rojos" taldeko sekretario lanetan hasi zen hamalau urterekin, nola hautatu zuten eta zertan aritzen ziren kontatzen du Gasparrek. Talde mistoak ziren, neskak ere baziren "Grupo infantil socialista" taldean.

19. Aholkulari lanetan gerra aurrean

- **Erref:** AB-125/013
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:25:10. **Bukatu:** 00:26:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Sozialistak

Laburpena:

<p>Gazte sozialisten taldeen bateratzea izan zenean kargu berria hartu zuen alderdian Gasparrek. Aholkulari lanetan zituen egin beharrez ari da.</p>

20. Nazionalistekin borrokan

- **Erref:** AB-125/014
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:26:20. **Bukatu:** 00:27:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Liskarrak politikan

Laburpena:

<p>Alderdi politiko desberdinetako gazteak beraien artean borrokan ibiltzen ziren Eibarren. Beste alderdietako egunkariak erretzen zituzten, adibidez; gehienetan, liskarrak sozialista eta nazionalisten artean izaten ziren.</p>

21. Errepublika garaia

- **Erref:** AB-125/015
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:27:20. **Bukatu:** 00:30:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:

<p>1931ko Errepublikan Gaspar gaztea zen eta ez zuen desberdintasun handirik sumatu hasieran. Aurrerago lege berri eta aldaketa gehiago ikusi ziren. 1934ko Errepublikan kartzelan egon zen; kartzelatzearen zergatiak eta bizi izandakoa kontatzen ditu.</p>

22. Kartzelan konforme

- **Erref:** AB-125/017
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:30:29. **Bukatu:** 00:32:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Kartzelan egon zenean gipuzkoarrekin egon zen. Eibartar asko zeuden beraiekin. Kartzelan ongi jaten zuela eta gustura egoten zela kontatzen du Gasparrek.

23. Gerra hasieran arma bila

- **Erref:** AB-125/019
- **Iraupena:** 0:05:31. **Hasi:** 00:34:03. **Bukatu:** 00:39:34
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- [Politika](#) » [Gerra zibila \(1936-1939\)](#) » [Gerraren hasiera](#)

Laburpena:

1936ko altxamendua bizi izan zuen Gasparrek. Gerra hasierako egoeraren inguruan hitz egiten du. Gerra hasi zenean Eibarren zegoen eta kalean zegoela Guardia Zibilekin izandako anekdota bat kontatzen du. Kuartelean egoten ziren armak; gerra hasi zenean jendea bertara joan zen arma bila eta Guardia Zibilekin izandako eztabaida azaltzen du.

24. Donostiako konkista

- **Erref:** AB-125/020
- **Iraupena:** 0:04:49. **Hasi:** 00:39:34. **Bukatu:** 00:44:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- [Politika](#) » [Gerra zibila \(1936-1939\)](#) » [Borroka](#)

Laburpena:

Gerra garaian Donostiatik atzera-egite agindua etorri zenean pistolak Eibarko udaletxean utzi eta desarmaea egon zela kontatzen du. Ondoren, armak Donostiara eraman zituzten berriro konkistatzeko. Donostian ikusi eta bizi izandakoez hitz egiten du Gasparrek. Komandante bat atxilotu eta gero errekan hilda agertu zela gogoratzen du, haren istorioa kontatzen du.

25. Larrañaga batailoia

- **Erref:** AB-125/021
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:44:23. **Bukatu:** 00:45:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- [Politika](#) » [Gerra zibila \(1936-1939\)](#) » [Borroka](#)

Laburpena:

Gerra hasieran Jesus Larrañaga Txurrukak antolatu zuen erresistentzia Eibarren. Batailoi bati bere izena jarri zitzaiola kontatzen du Gasparrek.

26. Gerra hasierako borroka

- **Erref:** AB-126/002
- **Iraupena:** 0:03:14. **Hasi:** 00:00:01. **Bukatu:** 00:03:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- [Politika](#) » [Gerra zibila \(1936-1939\)](#) » [Borroka](#)

Laburpena:

Nahiz eta, Eibarren bazeuden milizia batzuk, Donostian antolatutako miliziak onenak zirela uste zuen Gasparrek. Erasoako milizien berri Donostiako kartzelan zegoela izan zuen eta bertan ikusitakoaren inguruko istorioak kontatzen ditu.

27. Estraperlo hitzaren jatorria

- **Erref:** AB-126/003
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:03:15. **Bukatu:** 00:04:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gaur egun Donostiako udaletxea bezala ezagutzen dugun eraikina "Gran Casino" zen gerra garaian. "Estraperlo" hitzaren jatorria bertan kokatzen du eta hari buruzko azalpenak ematen ditu Gasparrek.

28. Bonbardaketa Eibarren

- **Erref:** AB-126/005
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:07:35. **Bukatu:** 00:09:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Eibarko lehenengo bonbardaketa oso ondo gogoratzen du Gasparrek. Hamasei urte zituen orduan eta beldurrak eraginda, jateko gogoa ere galtzen zuela kontatzen du. Bonbardaketetako zaurituak ateratzeko laster antolatu zirela dio Gasparrek.

29. Babeslekuak Eibarren

- **Erref:** AB-126/006
- **Iraupena:** 0:03:56. **Hasi:** 00:09:21. **Bukatu:** 00:13:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Eibarren hainbat babesleku egin zituzten gerra hasi zenean. Gogoan dauka Gasparrek Debara joan era zakuak arearekin beteta ekartzen zituztela. Udaletxe azpian ezkutatzen ziren gehienak eta abisatzeko kanpaiez gain kotxe bat sirenarekin ere ibiltzen zen. Eibarren izandako kainoi bat nolakoa zen eta non zegoen azaltzen du.

30. Fusilak egiten

- **Erref:** AB-126/007
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:13:17. **Bukatu:** 00:15:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Armagintza

Laburpena:

Eibarren kartutxo eta munizioak gerra hasi ondoren hasi ziren ekoizten. Eibartik Bilbora eraman zituzten fusilak egiteko makinak.

31. Fronterako instrukzioak

- **Erref:** AB-126/008
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:15:18. **Bukatu:** 00:17:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

<p>"Amategi batailoia" Eibarren sortu zen, sozialista eta komunistek sortutakoa izan zen eta Eibarko mendi desberdinetan egon ziren frontean. Soldadutzan ibilitako militarrek ematen zizkieten instrukzioak Astelehena frontoian.</p>

32. Otxandioko frontera

- **Erref:** AB-126/010
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:17:36. **Bukatu:** 00:19:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Eibartik "Azaña" batailoira joan zen Otxandiora beldurrez eta Legutioko fronteko istorioa kontatzen du Gasparrek.

33. Eibarko Udala Bilbon

- **Erref:** AB-126/011
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:19:12. **Bukatu:** 00:20:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerrako administrazioa

Laburpena:

<p>Frontea hurbildu zenean Eibarren jende gutxi geratu zen, baserrietan zegoen jende gehien eta Bilbora ere jende asko joan zen Gaspar bezala. Bilbon ezarri zuten Eibarko Udala, dokumentazioa lortzeko bertara joan behar izaten zen.</p>

34. Emakume gutxi frontean

- **Erref:** AB-126/012
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:20:32. **Bukatu:** 00:22:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- [Politika](#) » [Gerra zibila \(1936-1939\)](#) » [Borroka](#)

Laburpena:

Frontean emakumerik egoten ez zela dio Gasparrek. Eibarren senarrarekin emakume bat egon izan zen eta Bilbon ere milizianoz jantzita ikusi zuen emakume bat, baina ez zen ohikoa emakumeak frontean ikustea. Erizain edo mediku lanetan ere ez ziren egoten.

35. Alderdi guztietako batailoiak

- **Erref:** AB-126/013
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:22:21. **Bukatu:** 00:24:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- [Politika](#) » [Gerra zibila \(1936-1939\)](#) » [Borroka](#)
- [Politika](#) » [Gerra zibila \(1936-1939\)](#) » [Gerran hildakoak eta zauritutakoak](#)

Laburpena:

Alderdi politiko guztiak batera ibiltzen ziren frontean, baina batailoi desberdinak sortzen zituzten. Batailoi desberdinen izenak gogoratzen ditu Gasparrek. Hainbat politiko aipatzen ditu, frankistek hil zituztenak.

36. Hegazkinen bonbardaketekin beldurtuta

- **Erref:** AB-126/014
- **Iraupena:** 0:04:20. **Hasi:** 00:24:45. **Bukatu:** 00:29:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- [Politika](#) » [Gerra zibila \(1936-1939\)](#) » [Borroka](#)
- [Politika](#) » [Gerra zibila \(1936-1939\)](#) » [Gerran hildakoak eta zauritutakoak](#)

Laburpena:

Bilboko bonbardaketaren ondoren, nahiz eta, irabazteko motibazioa izan kontrakoek armagintzan zuten nagusitasunak eta, batez ere, hegazkinekin asko beldurtu zuten Gaspar. Alemanen bonbardaketa eta hegazkinetako tiroketak oroitzen du. Bilboko kartzelan sartu eta bertan zeuden frankistak hil zituztela kontatzen du Gasparrek.

37. "Arana Goiri" batailoian azken egunak

- **Erref:** AB-126/015
- **Iraupena:** 0:03:17. **Hasi:** 00:29:05. **Bukatu:** 00:32:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- [Politika](#) » [Gerra zibila \(1936-1939\)](#) » [Borroka](#)

Laburpena:

Frontera joan zen Bilboko bonbardaketaren ondoren. Lanean hasi zen Deustun, hala ere, hegazkinak pasatzen ziren bakoitzean babeslekuan ezkutatu behar izaten zen Gaspar. "Arana Goiri" batailoira gehitu ziren azkenean. Frontean egindako azken egunak azaltzen ditu.

38. Eibartar armaginak

- **Erref:** AB-126/016
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:32:22. **Bukatu:** 00:34:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

<p>Armamentu ona izan arren, frankistak hegazkin Alemanekin gailendu egiten zitzaizkien. Ofizial eta armagin tekniko esperimentatuei deitu eta ordaindu egiten zitzaie la kontakten du Gasparrek. Eibartar asko joan ziren lanera.</p>

39. Kartzelan gerraostean

- **Erref:** AB-126/017
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:34:58. **Bukatu:** 00:37:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:

Gerra bukatu eta kartzelan sartu zuten Gasparren batailoia. Komandantea hil zuten, baina beste guztiak bizirik irten ziren. Kargu altuko gizon asko kartzelatu zituzten.

40. Gerraosteko Eibar

- **Erref:** AB-126/018
- **Iraupena:** 0:05:24. **Hasi:** 00:37:01. **Bukatu:** 00:42:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Gerra bukatzean Eibarrera itzuli zen Gaspar. Karlisten boluntarioak zeuden herrian zehar eta konfiantza gutxi zuen haiekin, jende asko fusilatzen baitzuten. Eibarko Guardia Zibilekin bizi izandako anekdota bat kontakten du. Sinatzera joan behar izaten zen eta hasieran kartzelara joatetik libratu zela kontakten du.

41. Gerraostean kartzela zigorra

- **Erref:** AB-126/019
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:42:25. **Bukatu:** 00:44:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Gerratik itzulera

Laburpena:

Gasparri hogei urteko kartzela zigorra ezarri zioten eta azkenean bederatzire urte pasa zituen kartzelan. Emaztea gerraostean ezagutu eta ezkondu egin ziren Santanderren. Emaztearen bi anai gerran hil eta bat Frantzian erbestean egon zen.

42. Eibarrera atzerritarrak lanera

- **Erref:** AB-126/020
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:44:06. **Bukatu:** 00:45:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

<p>Gerraostean lan handia zegoen Eibarren. Kanpoko jende asko etorri zen garai hartan penintsulatik eta udan autobusak beteta joaten omen ziren oporretan etxera.</p>

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-04-18

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com